



**Utvikling av nye fellesmoduler innen
sosialarbeiderutdanningene i Midt-Norge og
Universitetet i Agder.**

**Rapport fra et SAK-prosjekt
Trondheim, 20.04.2015**

Innhold

1. Innledning	2
Utdanningsinstitusjonenes utgangspunkt for samarbeid	3
Prosjektgruppens sammensetning, samarbeid og arbeidsform	4
Modell for tydeliggjøring av felles sosialfaglig kompetanse	6
2. Felles læringsutbytter	7
Arbeidsinkludering	8
Barnevern	10
Folkehelse	12
Kort sammenfatning	14
3. Valgfrie fordypningsområder	14
Tydeliggjøring av felles sosialfaglig kompetanse gjennom avsluttende bacheloroppgave..	16
Vitenskapsteori og forskningsmetode 5 stp.	17
Substanskurs 5 stp	17
Fagfordypning 20 stp.	18
Forutsetninger for og muligheter ved valgfrie fordypningsområder	19
Kort sammenfatning.	19
4 Pedagogiske muligheter og utfordringer ved samarbeid om undervisning	19
Undervisningsopplegg	20
Undervisning i sanntid	20
Undervisning i fleksibel/ulik tid	21
Felles kunnskapsbase	22
Kort sammenfatning	23
5 Oppsummering/konklusjon	23
Innpasning i utdanningene og utprøving	25
Referanser	25

1. Innledning

I Stortingsmelding nr. 13 (2011-2012) *Utdanning for velferd. Samspill i praksis* (Samspillmeldingen) kap. 9.7.1 påpekes spesielt utfordringer innen utdanning til sosialfaglig arbeid og det å få tydeliggjort sosialfaglig felleskompetanse. Det er behov for endring innenfor hver av BSV-utdanningene og i samspillet mellom dem. Det ønskes bredere grunnutdanninger og mer tverrfaglig samarbeid. Det er nødvendig med flere faglige felleselementer og tverrprofesjonell samarbeidslæring, og den sosialfaglige kompetansen må styrkes.

Kunnskapsdepartementet bestemte seg for gjennomføring av et nasjonalt SAK-prosjekt som skulle ledes av UHR. I regi av UHR er St.meld. 13 blitt fulgt opp med prosjektet *Sosialfaglig kompetanse og BSV-utdanningene*.

Sosialfagprosjektet skal blant annet bidra til å styrke og videreutvikle de sosialfaglige felleselementene i dagens tre BSV-utdanninger. Dessuten skal prosjektet stimulere til tettere samarbeid mellom utdanningsinstitusjonene og stimulere til samordnet forskningsinnsats i nært samarbeid med yrkesfeltene på tvers av studieprogrammer og utdanningsinstitusjoner. Prosjektet er delt inn i to faser.

Fase 1 i prosjektet har vært å definere sosialfaglig kompetanse, slik at det bl.a. kan bidra som et grunnlag for å styrke og videreutvikle det som er sosialfaglige felleselementer i BSV-utdanningene. Dette har resultert i en omfattende rekke undersøkelser, kartlegginger og rapporter. (Gundersen 2014, Terum & Nesje 2014, Messel 2014, Hougaard 2014)

I fase 2 ble institusjonene invitert til å søke om midler til to større utviklingsprosjekter under Sosialfagprosjektet. På bakgrunn av de ulike utfordringene ble det sendt søknad om SAK-midler fra Høgskolen i Sør-Trøndelag (HiST), Høgskolen i Nord-Trøndelag (HiNT) og Universitetet i Agder (UiA) for å utrede mulighetene for samarbeid om emner mellom BSV-utdanningene. Midler til prosjektet ble innvilget i brev av 20.05.2014 13/59-66.

Dette prosjektet er kalt: *Utvikling av nye fellesmoduler innen sosialarbeiderutdanningene i Midt-Norge og Universitetet i Agder*. I dokumenter som Meld. St. 13, NOU 2009:3 og Meld. St 34 (2012-2013) framkommer det at det er tre områder spesielt hvor sosialarbeidere bør utvikle sin kunnskap og kompetanse. Disse områdene er innen arbeidsinkludering, folkehelse

og barnevern, og det er disse områdene prosjektet har konsentrert seg om.

Kompetanseområdene er også noen av de som Dialogforum trekker fram i sin første rapport (2014).

Utdanningsinstitusjonenes utgangspunkt for samarbeid

I henhold til opprinnelig søknad ble det søkt om støtte til å utrede og utvikle en modell for innføring av nye emner som kan være felles i de tre BSV utdanningene (Søknad av 05.02.15). Det ble skissert tre aktuelle områder for fellesemner; barnevern, arbeidsliv og helsefremming.

Etter dialog med UHR om prosjektets innretning, ble utgangspunktet justert slik at fokuset ble rettet mot det tverrprofesjonelle samarbeidet mellom BSV-utdanningene samt det faglige samarbeidet mellom institusjonene jfr. brev av 22.04.2014 13/59-63, 29.04.2014 14/1-1566, 20.05.2014 13/59-66.

BSV-utdanningene i Norge har ulike utgangspunkt og muligheter for samarbeid med andre. Her har størrelse på institusjonene, antall utdanninger og campusstruktur samt faglig tilknytning til andre utdanninger betydning. For å vise dette, beskriver vi de tre utdanningsinstitusjonenes ulike faglige organisering.

Bachelor i sosialt arbeid ved Universitet i Agder er en del av Institutt for sosiologi og sosialt arbeid. Utdanningene har en del fellesemner med bachelorstudiet i sosiologi (40stp.). Vernepleierutdanningen ved UiA, avdeling Grimstad, er ikke knyttet opp mot andre interne utdanningsløp og vil derfor lettere kunne tilpasse seg et undervisningssamarbeid med andre utenfor UiA.

Utdanningene ved HiST er lokalisert i samme bygg og har i dag allerede en del tverrfaglig samarbeid om undervisningsopplegg på tvers av utdanningene. Studenter fra ulike profesjonsutdanninger tilbys felles undervisning og arbeid i grupper med løsning av felles kasus og problemstillinger. Utover dette har det vært lite fellesundervisning og samkjøring av studieplaner, selv om det har vært fokusert og undervist i like tema ved de forskjellige utdanningene. Lite samordning kan blant annet skyldes utdanningenes kullstørrelse og romkapasitet. Sosialfagprosjektet gir en mulighet til å se på hvilke sosialfaglige

læringsutbytter/emner i utdanningene som kan utformes slik at de gir felles kunnskapsgrunnlag, noe kandidatene trenger i sin framtidige yrkespraksis.

Vernepleierutdanningen ved HiNT er i samme størrelsesorden¹ som vernepleierutdanningen ved UiA. Utdanningen er lokalisert ved HiNT sin Campus i Namsos. Ved denne campusen er det sykepleierutdanning og reseptarutdanning. Her foregår det prosjekter som har et mål om å samordne og øke det fellesfaglige kunnskapsgrunnlaget i henhold til den felles rammeplanen for helse- og sosialarbeiderutdanningene, men hvor det er andre samarbeidspartnere enn BSV utdanninger.

Etter prosjektgruppens vurdering ligger det mange muligheter for å utvikle sosialfagområdet innenfor alle tre utdanningsinstitusjoner, men vi ser og har erfart at ulike tradisjoner, både mellom og innad i de ulike utdanningene, og ulik organisering ved de forskjellige utdanningene gir utfordringer for å få dette til.

Prosjektgruppens sammensetning, samarbeid og arbeidsform

Den enkelte institusjon har oppnevnt deltakere til prosjektgruppen og disse er noe avvikende i forhold til de som opprinnelig stod bak søknaden. Deltakerne i prosjektgruppen er:

- Geir Sigmund Nilsen, universitetslektor ved Vernepleierutdanningen, UiA
- Mette Fløystad Kvammen, universitetslektor ved Sosionomutdanningen, UiA
- Torunn Alise Ask, førstelektor ved Sosionomutdanningen, UiA.
- Heidi Esma Dahl Bønnehoff, høgskolelektor ved Vernepleierutdanningen, UiA
- Anita Berg, førsteamanuensis ved Vernepleierutdanningen, HiNT,
- Oddbjørn Johansen, dosent ved Vernepleierutdanningen, HiNT
- Karl Johan Johansen, høgskolelektor ved Vernepleierutdanningen, HiST
- Anita Storhaug, førsteamanuensis ved Barnevernspedagogutdanningen, HiST
- Kristin Viggen, studieleder ved Sosionomutdanningen, HiST og leder av prosjektgruppen

¹Bachelor i Sosialt arbeid ved UiA har 70 studenter per årskull, Vernepleierutdanningen ved UiA har ca 45 studenter per årskull. HiNT har ca 45 studenter per årskull. Barnevernspedagogutdanningen ved HiST har 90 studenter per årskull. Sosionomutdanning ved HiST har ca 90 studenter per årskull, Vernepleierutdanningen ved HiST har ca 120 studenter per kull.

Karl Johan Johansen og Kristin Viggen har redigert den endelige rapporten.

Det har også vært dialog underveis med NTNU, Institutt for sosialt arbeid og helsevitenskap ved Riina Kiik, for å vurdere kunnskapsnivået i læringsutbyttene mellom bachelor og master.

Prosjektgruppen har hatt fire telefonmøter, ett heldagsmøte og to arbeidsseminarer over to dager samt dokumentdeling via sharepoint. Og det er jobbet gruppevis og individuelt ved de enkelte institusjonene.

Utdanningsinstitusjonenes ulike utgangspunkt har medført behov for flere runder med avklaring av hvordan vi i prosjektgruppen skulle angripe oppgaven, og vi har måttet forhandle oss fram til konsensus rundt gjennomføringen av utredningsarbeidet. Vi startet ut med å avklare rammebetingelsene (tid, økonomi, mandat, geografisk avstand). Da oppfatningene av hvordan vi skulle angripe oppgaven var så vidt forskjellige, valgte vi å ta tak i det vi kunne samarbeide om, dvs. hva de sosialfaglige felleselementer ved BSV utdanningene bør være innenfor områdene; barnevern, arbeidsinkludering og folkehelse. Vi har ønsket å påpeke mulighetene framfor å fokusere på de praktiske begrensningene. De ulike institusjonene og utdanningene hadde allerede hatt fokus på disse fagområdene gjennom ulike prosjekter og faglig samarbeid. Derfor kan dette prosjektet bidra til videreutvikling av sosialfaglig kompetanse og samarbeid ved og mellom de ulike utdanningsinstitusjonene.

En viktig diskusjon har vært hva som bør inngå i utdanningene som en felles grunnkunnskap innen disse temaene, og hva som bør være tilstede i en evt. fordypning. Vi har utarbeidet forslag til felles læringsutbytter som bør inngå i en minimumsvariant. Det vil si læringsutyttebeskrivelser som kan inngå i alle BSV-utdanningene. Undervisning i henhold til læringsutbyttene vil være aktuelle til ulike tidspunkt i utdanningene. Dessuten vil de være knyttet til ulike teoretiske tilnærminger og praktiske eksempler. Vi har derfor valgt å fokusere på tematiske læringsutbytter, og ikke satt dem inn i ferdige emnebeskrivelser.

Basert på de ulike fagmiljøenes kompetanseområder ble det utarbeidet utkast for felles læringsutbytter, og det ble arbeidet i grupper der ulike utdanninger var representert. Disse utkastene brukte vi som utgangspunkt og diskusjonsgrunnlag i prosjektgruppen.

Læringsutyttebeskrivelsene er satt opp i tråd med kvalifikasjonsrammeverket, men som sagt er det ikke nødvendigvis tenkt at de representerer konkrete emner. Vi ser også muligheter for

at læringsutbyttene kan inngå som deltemaer i andre emner. De utformede læringsutbyttene kan tenkes som en start på en slik utvikling og må derfor ikke betraktes som endelige. Med basis i disse felles læringsutbyttene kan det også utvikles egne fellesemner.

Prosjektgruppen har allikevel kommet fram til at den enkleste måten å kunne tilby valgfrie fellesemner på tvers av utdanningene, vil være å tilby ulike fordypningsemner i 6. semester, i forbindelse med skriving av bacheloroppgave.

Forslag til læringsutbytter blir presentert i kapittel 2 og valgfrie fordypningsområder i kapittel 3. Muligheter for samarbeid og gjennomføring beskrives i kapittel 4.

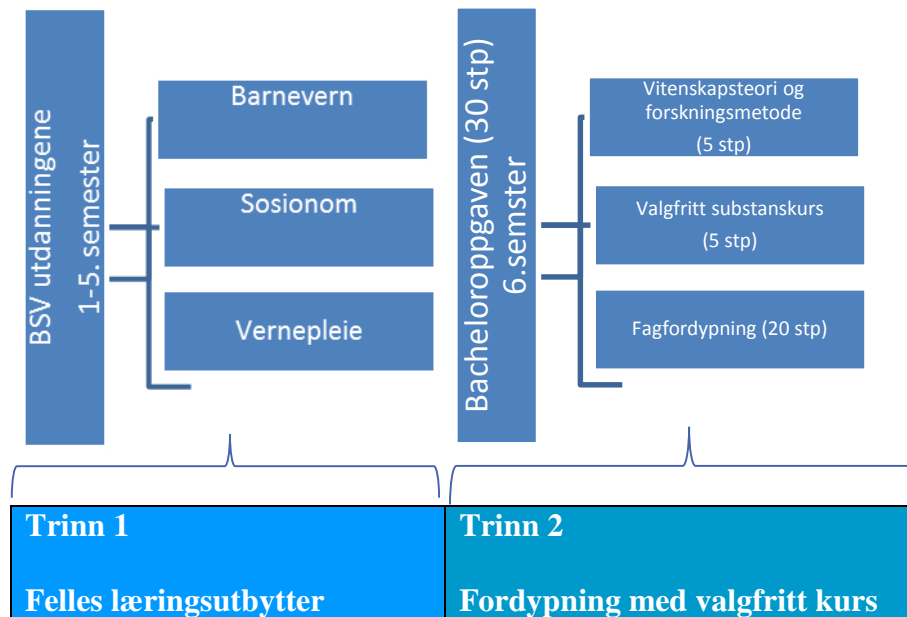
Det var også planlagt at praksisfeltet skulle tas med i diskusjonen om læringsutbyttenes relevans. Dette har ikke latt seg gjennomføre innenfor tidsrammen, men vi har tatt hensyn til de innspill som har kommet fram i øvrige SAK-dokumenter.

Modell for tydeliggjøring av felles sosialfaglig kompetanse

Prosjektgruppen har i sitt arbeid kommet frem til at en mulig modell for strukturering av undervisning og styrking av felles sosialfaglig kompetanse. Dette kan tilrettelegges i to trinn gjennom felles minimumskompetanse og valgfrie fordypninger (substanskurs):

1. Beskrivelse av felles kunnskapsgrunnlag gjennom læringsutbytter innen tre fagområder; barnevern, arbeidsinkludering og folkehelse.
2. Beskrivelse av en valgfri sosialfaglig fordypning i studienes 6. semester

Denne modellen kan illustreres slik:



Figur 1 – Trinn 1 & 2

I modellen blir det felles kunnskapsgrunnlaget gjennom læringsutbytter innen temaene barnevern, arbeidsinkludering og folkehelse ivaretatt i løpet av 1.–5. semester. Det vil variere om dette fremkommer som eget emne eller som en integrert del av utdanningen. Faglig fordypning er lagt til sjette semester, og studentene kan velge mellom ulike substanskurs. Modellen blir nærmere beskrevet i rapporten.

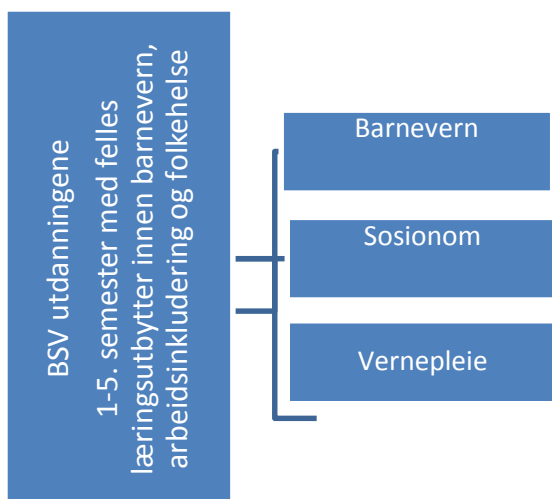
2. Felles læringsutbytter

Som nevnt i innledningen, har prosjektgruppen utredet muligheten for å se på hvordan felles læringsutbytter innenfor arbeidsinkludering, barnevern og folkehelse kan gi muligheter for å styrke den sosialfaglige felleskompetansen gjennom felles undervisning og samhandling mellom utdanningene.

Dialograpporten (2014) understreker at når det gjelder akkurat disse temaene vil det være nødvendig å differensiere hvor inngående kunnskap de ulike utdanningene skal vektlegge innenfor de ulike kompetanseområdene for eksempel arbeidsinkludering, barnevern og

folkehelse. I løpet av 1. til 5.semester kan utdanningene velge å ta utgangspunkt i forslagene til felles læringsutbytter og finne fram til det som passer til progresjonen i den enkelte utdanning, jfr. modellen nedenfor.

Prosjektgruppen foreslår at i løpet av 1. til 5.semester kan utdanningene velge felles læringsutbytter som passer til den enkelte utdanning sin progresjon, jfr. modellen nedenfor. En kan også tenke seg alternativt å vektlegge disse læringsutbyttene tidlig i utdanningsforløpene ved innføring i sosialfaglig tenkning og praksis samt historikk knyttet til utvikling av BSV-profesjonene. Ved et slikt alternativ vil studenter ved alle utdanninger bli kjent med hvordan de ulike profesjonene har oppstått og hvordan sosialfaglig arbeid kan utøves innen arbeidsinkludering, barnevern og folkehelse.



Figur 2 - Trinn 1

I fortsettelsen presenteres læringsutbytter knyttet til de tre områdene; arbeidsinkludering, barnevern og folkehelse.

Arbeidsinkludering

Kunnskap om arbeid som velferdspolitisk virkemiddel, poengteres som et sentralt kunnskaps- og kompetanseområde for sosialfaglig arbeid og utdanning (UHR -sosialfagprosjektet 2014). Området omfatter ulike perspektiver på arbeidets betydning for den enkelte, deres nærmeste

og for samfunnet. Dette omfatter også perspektiver på hvordan arbeidsinkludering som politikk, forvaltnings- og fagområde er utformet gjennom NAV- reformen samt forholdet mellom arbeid, helse og velferd og arbeidsmarkedets og arbeidslivets funksjonsmåte (ibid.). Arbeidsinkludering som intervensjons- og tilretteleggingsprosess, framheves dermed som et svært sentralt kunnskapsfelt, både for barnevernspedagog-, sosionom- og vernepleierutdanningen. Inkluderingskompetanse betegnes til dels som et eget fagfelt, særlig relatert til at ulike profesjoner trenger å utvikle og styrke forskningsbasert kunnskap om inkludering i ordinært arbeidsliv. Relasjonelle perspektiver og godt samarbeid med brukerne, er avgjørende.

Vi nevner kort noen områder som *eksemplifiserer* behov for felles kunnskap og felles innsats: «Barnefattigdom» er et begrep med mange implikasjoner, også omdiskutert, men det innebærer ofte at foreldre/forsørgere står utenfor det ordinære arbeidslivet, eller har en marginal tilknytning til dette over tid (Fløtten, 2009, Riksrevisjonen, 2013-2014). Begreper som «barrierer» og «kritiske overganger» er brukt om utfordringer som møter ungdom som ikke fullfører videregående opplæring, og som heller ikke kommer inn i arbeidslivet (Ose, Bungum, & Jiang, 2014, Ose mfl. 2014). I flere tilfeller gjelder dette barn/unge som har hatt tiltak fra barnevernet fram til 18 år – og som i neste omgang trenger veiledning og oppfølging fra NAV. Personer med nedsatt funksjonskapasitet, midlertidig eller varig, er også en sammensatt gruppe, men har til felles at arbeidslivets terskler for å inkludere dem, synes svært høye (Spjelkavik & Frøyland, 2014; Tellnes & Claussen, 2014) Perspektiver knyttet til majoritet – minoritet, langs flere dimensjoner, er del av bildet (ibid., Midtbøen & Rogstad 2012). De foran nevnte utfordringene og utredningene synliggjør at samarbeid og kompetanse på tvers av profesjoner og instanser i velferdstjenestene er nødvendig.

Spørsmål knyttet til forhold, som nevnt over, har vært utgangspunkt for vårt arbeid med å konkretisere hva som bør være et minste felles kunnskapsgrunnlag på tvers av utdanningene. Vi ser det som en styrke at framtidige profesjonsutøvere til dels har overlappende målgrupper for og målsettinger med yrkesutøvelsen. Samtidig er utfordringen å gi en merverdi til kompetansen, også ved å tilføre substans utover det som allerede er felles. Det gjelder både å utvikle noe nytt sammen samt bidra gjennom det særegne ved hver profesjon.

Følgende læringsutbytter beskriver grunnlag og nivå for hva vi ser som minimum for emnet arbeidsinkludering, som må ivaretas i alle de tre sosialfaglige utdanningene. Vi ser det som grunnlag for både holdning og handling, om det gjelder å møte og samarbeide med den

enkelte bruker /ulike brukergrupper, eller det gjelder å utvikle samhandling og samarbeid mellom ulike tjenester og tjenesteutøvere:

Kunnskaper

- Kjennskap til teorier om inkludering og arbeidsmetoder både på makro og mikronivå
- Kjennskap til politiske føringer og strategier
- Kunnskap om arbeidsmarked og arbeidsliv
- Kunnskap om marginaliseringsprosesser som har betydning for deltagelse i arbeidslivet lokalt og globalt og i et flerkulturelt perspektiv
- Kunnskap om konsekvenser for enkeltpersoner og familier ved å stå utenfor arbeidslivet, eller utenfor deltagelse i meningsfull aktivitet

Ferdigheter

- Kan kjenne til og anvende arbeidsformer som fremmer mestring i arbeidsdeltagelse og aktivitet
- Kan anvende metoder som bidrar til kvalifisering og/eller videre tilknytning til arbeidslivet, med vekt på utfordringer i møte med marginaliserte grupper

Generell kompetanse

- Har innsikt i hvilken verdi og betydning arbeid eller meningsfull aktivitet har for individet

De respektive studieprogrammene vil derfor i sine studieplaner måtte ivareta og supplere med det spesifikke for sine utdanninger.

Barnevern

Barnevernspedagog-, vernepleier- og sosionomutdanning skal kvalifisere for arbeid med og for barn og deres foreldre / familier.

Befring-utvalget la i 2009 frem en offentlig utredning om kompetansebehov i barnevernet (NOU 9/2008). Denne konkluderte med at det vil være behov for en styrking av kompetanse for de profesjonene som skal arbeide i barnevernet, der barnevernspedagogutdanningen og sosionomutdanningen nevnes spesielt. Tiltakene foreslått i Befringrapporten (NOU 2009) ble fulgt opp av Barnevernspanelet (Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, 2011).

Rapporten herfra konkluderer med at rammeplanen for utdanningene bør revideres innholdsmessig, ut fra de behov barnevernfeltet har, og for at studentene skal tilegne seg nødvendig kompetanse for å kunne samarbeide med barnevernet.

Utdanningene har i ulik grad vekt på arbeid med barn. I rammeplanen for vernepleierutdanningen er ikke dette nevnt som et eget område spesielt, mens det for sosionomutdanningen er klare krav til hva studentene skal ha gått gjennom. For barnevernpedagogstudentene er arbeid med barn og familier selvsagt en enda mer sentral del av studiet.

Utdanningenes ulike vekting av temaet barn og barnevern ville gitt utfordringer, hvis det skulle utformes som et fellesemne innen temaet. Det som fremkommer her, er i første rekke anbefalte læringsutbytter for studentene. Disse må kunne knyttes til ulike emner i de ulike utdanningene.

Studentene både på barnevern-, sosionom- og vernepleierstudiet må introduseres for barnevernet som fagområde og del av velferdsstaten. Læringsutbyttene har fokus på å gi studentene grunnleggende kunnskap om barnevernfeltets ansvarsområder, organisering og praksis. Sentralt er også kunnskap om barns utvikling og oppvekstvilkår, og utsatte barn og familiers utfordringer og behov.

Kunnskap

- Kunnskap om politiske føringer nasjonalt og internasjonalt
- Kunnskap om barnevernfeltets ansvarsområder, organisering og praksis
- Kunnskap om barnevernets arbeidsprosess fra undersøkelse til beslutninger
- Kunnskap om relevant lovverk og barnekonvensjonen
- Kunnskap om rammebetingelser og forhold som er med på å skape og opprettholde sosiale problemer for barn, unge og deres familier.
- Kunnskap om barns psykiske og sosiale utvikling
- Kunnskap om minoritetsperspektiv i barnevernet

Ferdigheter

- Kan ivareta barn i utsatte situasjoner
- Kan kommunisere med barn og foreldre
- Kan reflektere over forhold og prosesser som kan beskytte og fremme positiv utvikling hos barn og unge generelt, og for utsatte barn og unge spesielt.

Generell kompetanse

- Har forståelse for barn og unges utvikling og læring, og hva som fremmer og hemmer gode oppvekstvilkår
- Har forståelse for hvordan familiens livssituasjon og foreldrenes fungering påvirker barnet (psykisk syke foreldre, foreldre med rusproblemer, fattigdom)
- Har forståelse for hvordan sårbarhet og problemer kan komme til uttrykk på ulike arenaer som barn og unge ferdes i

Målet med disse felles læringsutbyttene kan være at alle utdannet ved BSV-utdanningene har kunnskap om barns behov og rettigheter og barnevernets arbeid.

Folkehelse

Barnevernspedagoger, sosionomer og vernepleiere møter som profesjonsutøvere mennesker i utsatte livssituasjoner og med sammensatte problemer. Behovet for kompetanse *innen folkehelse i de sosialfaglige bachelorutdanningene* må ses i lys av økende sosiale ulikheter i helse og at disse utdanningenes målgrupper rammes systematisk hardere av sykdom enn befolkningen forøvrig. Det vil derfor være viktig at kommende helse- og sosialarbeidere innehar kompetanse til å forebygge og intervensjon gjennom individ- og høyrisikostراتيجier, dvs forhindre sykdomsutvikling knyttet til vanskelige livsvilkår og tilrettelegge for god helse.

Meld til St 13 (2011-2012) *Utdanning for velferd. Samspill i praksis* understreker behovet for et endret fokus fra å behandle og reparere helseskader til også å forhindre sykdom. Dette må skje gjennom aktivt arbeid for å fremme helsen for de som fremdeles er friske, men ikke minst for de som er i risiko for å utvikle sykdom. Dette understrekes også gjennom den nye folkehelseloven (Folkehelseloven, 2011)(Prop. 90L 2010 2011 Lov om folkehelsearbeid). Sentralt i folkehelsearbeid både globalt og nasjonalt står strategien Health in all Policies (WHO, Adelaide Statement 2010 (Organization, 2010)). Strategien bygger på en erkjennelse av at årsakene til helsetilstanden ligger utenfor helsetjenestene og at innsatsen for bedre folkehelse derfor må gjøres utenfor helsesektoren, der folk lever og bor.

Barnevernspedagoger, sosionomer og vernepleiere møter mennesker i deres dagligliv og nærmiljø, og utfra dette bør folkehelsearbeid inngå som en viktig del av utøvelsen av helse- og sosialfaglig arbeid.

En tverrfaglig forståelse for dagens helseutfordringer, hvordan disse påvirker utdanningenes målgrupper, og ikke minst hvordan dette kan påvirkes gjennom sosialfaglig arbeid, vil være avgjørende for å lykkes i utjevning av sosiale ulikheter i helse. Gjennomgang av rammeplanene for de respektive utdanningene viser også at kjennskap til risikoforhold for sykdom og en helhetlig tilnærming i møte med brukerne tilstrebes, og at dette sees som avgjørende for et godt tilbud. Kunnskaper om samfunnsforhold som påvirker enkeltindividets og grupperes helsetilstand vil i så måte være avgjørende for å nå målsetningen om å bedre eller vedlikeholde levekår og livskvalitet for utsatte grupper (Utdannings- og forskningsdepartementet, 2005)

De felles læringsutbyttene innenfor temaet folkehelse kan være formulert som følgende:

Kunnskaper

- Kunnskap om helse og folkehelse: Sosiale, kulturelle og medisinske forståelser av helse i et livsløpsperspektiv.
- Kunnskap om nasjonale og globale helseutfordringer
- Kunnskap om mekanismene som skaper sosial ulikhet i helse
- Helseutfordringer i utsatte grupper (funksjonshemming, rus, minoritetsgrupper, eldre)
- Kunnskap om dagens helseutfordringer (f.eks. med vekt på psykisk helse)
- Kunnskap om politiske føringer og strategier i folkehelsearbeid; Folkehelseloven, Strategier for utjevning av sosial ulikhet i helse
- Kjennskap til arbeidsmetoder i folkehelsearbeid på individ, gruppe og samfunnsnivå.

Ferdigheter

- Kan identifisere risikofaktorer for sykdom og helsefremmende faktorer på individ, gruppe og samfunnsnivå
- Kan anvende metoder som er egnet til å fremme helse, forebygge sykdom og motvirke sosial ulikhet på individ, gruppe og samfunnsnivå

Generell kompetanse

- Har innsikt i helsefremmende og forebyggende arbeid
- Har forståelse for faktorer som påvirker folkehelsen og skaper sosial ulikhet i helse

Kort sammenfatning

Vi har skissert læringsutbyttet innen områdene arbeidsinkludering, barnevern og folkehelse. Læringsutbyttene er utformet slik at de kan tilpasses alle BSV-utdanningene og kan anvendes i løpet av de 5 første semestrene eller innpasses tidlig i utdanningene og presenteres sammen med sosialfaglig teorigrunnlag, historikk og praksis, evt. utvides til å bli egne substans-/fordypningsemner i 6. semester.

3. Valgfrie fordypningsområder

BSV-utdanningene er generalistutdanninger hvor «felles» sosialfaglig kompetanse inngår som en av flere deler i utdanningene. Samspillmeldingen (Meld. St. 13 2011-2012 *Utdanning for velferd*) fremhever behov for større samarbeid mellom høgskolene/universitetene knyttet til samarbeid, arbeidsdeling og konsentrasjon. Meldingen peker ut to områder som særskilt må stimuleres:

- Tettere samarbeid mellom utdanningsinstitusjonene om innhold og organisering av de sosialfaglige utdanningene i dialog med relevante yrkesfelt.
- Mer samordnet forskningsinnsats i nært samarbeid med yrkesfeltene på tvers av studieprogrammer og utdanningsinstitusjoner som ledd i arbeidet med å utvikle mer robuste fag- og forskningsmiljøer.

Studenter fra BSV-utdanningene arbeider ofte i samme praksisfelt. Praksisfeltene kan ha spesifikke ansvarsområder som krever en faglig fordypning utover den generalistkompetansen BSV- utdanningene har, noe som også påpekes som en utfordring for BSV utdanningene sett fra praksisfeltets side (Dialogforum, 2014). Samspillmeldingen poengterer imidlertid at det ikke er ønskelig å låse oppgaver som ikke krever spesiell kompetanse til bestemte utdanningsgrupper. Dette kommer også til uttrykk fra praksisfeltet igjennom stillingsannonser hvor utlysningene i liten grad, med unntak av vernepleiere, søker spesifikt etter en av BSV utdanningene. De søker heller etter fagfolk med sosialfaglig kompetanse (Terum og Nesje 2014).

BSV utdanningene står dermed ovenfor to relativt store utfordringer. For det første ser det ut som om praksisfeltet i stor grad ser på den kompetansen disse utdanningene har som en felles

kompetanse. For det andre at forskningsmiljøene ved utdanningsinstitusjonene oppleves som fragmenterte og lite robuste (Meld. St. 13 2011-2012). Det er derfor et behov for en tettere kobling mellom praksisfeltet sitt behov for fagutvikling og det FoU-arbeidet som pågår på de enkelte utdanningsinstitusjonene. Dette forankres også i Melding til Stortinget nr. 7 (2014-2015) *Langtidsplan for forskning og høyere utdanning 2015-2024* som beskriver behovet for fornyelse i offentlig sektor og bedre og mer effektive velferds-, helse- og omsorgstjenester. Her pekes det på behovet for et tettere samarbeid mellom utdannings-institusjonene og praksisfeltet. Meldingen beskriver at det er nødvendig å satse på områder hvor det i dag finnes lite forskningsbasert kunnskap. I denne sammenheng vil det være viktig å involvere de som skal bruke tjenestene for å sikre at forskningen er nyttig for dem. Det anføres også behov for forskning på organisasjon og ledelse og beslutnings- og styringsmodeller i offentlig sektor. Praksisnær forskning bør styrkes som grunnlag for planlegging og fag- og tjenesteutvikling, og forskningsvirksomheten bør kobles tettere på innovasjons- og utviklingsarbeidet i offentlig sektor. Det gjør det nødvendig med samarbeid mellom utdanningsinstitusjonene og tjenestene. I stortingsmelding nr 13 (2011-2012) påpekes det at det er behov for større grad av praksisnærhet. Det vil si mer relevante utdanninger gjennom tettere tilknytning til den praktiske hverdagen. Disse signalene følges også opp gjennom kunnskapsdepartementets tildelingsbrev (20.05.2014 13/59-66) til utdanningsinstitusjonene, ved at institusjonene nå skal rapportere tilbake til KD hvor mange og hvordan institusjonene tilrettelegger for at studentoppgaver på ulikt nivå skjer i et samarbeid med praksisfeltet/næringslivet.

Gjennom rammeplanen har alle tre utdanningene krav om en avsluttende fordypningsoppgave på minimum 12 stp. Begrepet fordypningsoppgave er i dag på de fleste BSV-utdanningene erstattet med begrepet bacheloroppgave, og har et omfang på mellom 12 og 30 stp. Ved de studiestedene som er representert i prosjektet, har noen utdanningssteder allerede i dag knyttet bacheloroppgaven tett opp mot praksis.

Det foreligger også signaler i Samspillmeldingen om at utdanningenes rammeplaner skal bort og erstattes med forskrifter. Argumentasjonen for dette er nettopp å få mer fleksible utdanninger, som er i stand til å imøtekomme et praksisfelt i stadig endring mht. behov for fagfolk. Dette innebærer at den enkelte utdanningsinstitusjon må bli tydeligere både på den enkeltes utdanningsprofil og innhold.

På bakgrunn av signalene knyttet til behov for praksisnær forskning og økt samarbeid mellom utdanningsinstitusjonene og utdanningenes utvikling og tydeliggjøring av felles sosialfaglig

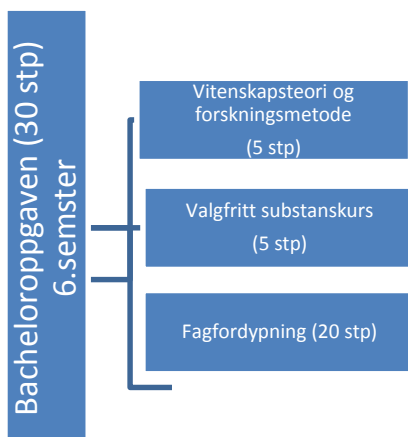
kompetanse, foreslår prosjektgruppen en valgfri sosialfaglig fordypning i forbindelse med arbeidet med bacheloroppgaven for å bedre imøtekomme disse signalene.

Tydeliggjøring av felles sosialfaglig kompetanse gjennom avsluttende bacheloroppgave

Hvis en i ny forskrift legger som premiss at studentene skal ha en avsluttende bacheloroppgave av et visst omfang, bør en på bakgrunn av de signaler som foreligger bidra til at en slik bacheloroppgave ivaretar fire sentrale utviklingsområder:

1. Samhandling skole-student- praksisfelt/fagområde
2. Studentens mulighet til faglig fordypning
3. Utnyttelse av de ulike høyskolene og universitetenes faglige profiler og forsknings- og utviklingsmiljø
4. Samarbeid på tvers av utdanningene og utdanningsinstitusjonene knyttet til sosialfaglig kompetanse og praksisnært utviklingsarbeid.

Basert på disse fire beskrevne områdene ser gruppen mulighet for å tydeliggjøre felles sosialfaglig kompetanse gjennom følgende modell:



Figur 3- Trinn 2

Modellen er lagt opp slik at undervisningen i 1.-5. semester ivaretar den profesjonsspesifikke undervisningen i trinn 1. Det må i disse semestrene sørges for at utdanningene imøtekommer praksisfeltets krav om minimumskompetanse innenfor felles kunnskaps- og

kompetanseområder (UHR- sosialfagprosjektet 2014). Dersom det som planlagt kommer ny forskrift med felles innholdsdel for alle helse- og sosialfaglige profesjonsutdanninger, kan noen av de foreslåtte læringsutbyttebeskrivelsene overlape fellesinnholdet. Det er uavklart hvilke krav som stilles i de nye studieplanene, derfor er det umulig på nåværende stadium å avgjøre hva som skal inn og hvor store de ulike emnene skal være.

Vårt forslag for 6. semester er at 30 stp. benyttes til arbeid med bacheloroppgaven gjennom følgende deler:

Vitenskapsteori og forskningsmetode 5 stp.

Her forberedes studentene til å gjennomføre bachelorprosjekter i nært samarbeid med praksisfeltet. Innholdet i emnet kan eksempelvis være gjennomføring og design av eget bachelorprosjekt med tema som fagutvikling, aksjonsforskning, brukerundersøkelser og evalueringsforskning.

Det vil her være muligheter for samarbeid om utvikling og gjennomføring av emnet på tvers av fagmiljøene. Her bygges det på kunnskap innenfor vitenskapsteori som studentene tidligere har gått gjennom i utdanningene.

Substanskurs 5 stp

Den enkelte utdanningsinstitusjon driver allerede i dag FoU- arbeid knyttet til tema sosialfaglig kompetanse. Hvilke områder denne virksomheten er rettet inn mot, vil variere mellom institusjonene. Vi foreslår at det utvikles parallelle substanskurs hvor studentene kan velge kurs på tvers av utdanning og studiested. Utvikling av substanskursene vil være basert på de ulike utdanningsinstitusjonenes forsknings- og utviklingsaktivitet, praksisfeltets behov og utviklingstrekk i velferdstjenesten.

Substanskursene skal ha en tverrfaglig innretning hvor man bygger videre på studentenes profesjonskunnskap og bidrar til økt faglig forståelse innen fordypningsområdene. Eksempler på slike fordypningsområder/substanskurs vil kunne være folkehelsearbeid, utsatte barn og unge, arbeidsinkludering, rus og psykisk helse, flerkulturelt arbeid, innovasjon og entreprenørskap, målrettet miljøarbeid jfr. rapport fra Dialogforum ((UHR- sosialfagprosjektet 2014) anfører også forslag til felles kunnskaps- og kompetanseområder.

Kursene kan gjennomføres på ulike måter både gjennom samlinger og ulike nettbaserte undervisningsløsninger. Det er også muligheter for at praksisfeltet vil kunne få tilbud om deltakelse på slike kurs.

Et eksempel på innholdet i et substanskurs kan være «Innovasjon og entreprenørskap» som ble pekt på i rapporten fra Dialogforum (2014) som et av de grunnleggende kompetanseområder som det er viktig å ha fokus på framover:

Innholdet i kurset kan være kunnskap om hvordan innovasjoner vokser fram i den offentlige sektoren på ulike nivå for å håndtere samfunnsmessige problemer, både nasjonalt og internasjonalt. Tjenesteinnovasjon innenfor sosialfaglig arbeid vil stå sentralt. Fagutvikling, endringsstrategier, tverrfaglig arbeid og samfunnsarbeid inngår i innovasjoner i velferdssamfunnet. Bruk av nye teknologiske kommunikasjonsformer står sentralt i realisering av innovasjoner.

Ulike perspektiver på relevante problemstillinger og tema i sosialfaglig arbeid belyses gjennom fagutvikling, tverrfaglig samarbeid, samfunnsarbeid/ samfunnsentreprenørskap og fagprofesjonell skjønnsutøvelse for å skape innovasjoner og nytenkning.

Velferdsstatens normative grunnlag er også sentralt i emnet. Ethiske dilemmaer og profesjonsfaglige utfordringer analyseres i lys av spørsmål som likeverdige tjenester, arbeidslinja som arbeidslivspolitik, brukermedvirkning, sosial likhet og rettferdighet i et flerkulturelt samfunn.

(PSU, HiST 2015)

Fagfordypning 20 stp.

Målsetningen er å styrke studentens ferdigheter i fagutvikling basert på praksisnære problemstillinger. Bacheloroppgaven bør derfor utvikles med utgangspunkt i praksisfeltet. Her kan studentene arbeide med problemstillinger basert på behov skissert i samarbeid med praksisfeltet. En praksisperiode kan knyttes til bacheloroppgaven.

Praksisperioden kan gjennomføres på ulike måter enten knyttet til etablerte utviklingsprosjekter, konkrete bestillinger fra praksisfeltet eller i forskningsprosjekter i samarbeid mellom utdanningsinstitusjonene og praksisfeltet. Når det gjelder problemstilling for bacheloroppgaven, kan studenten også ta utgangspunkt i egen praksisperiode.

Arbeidet dokumenteres gjennom bacheloroppgaven. Bacheloroppgaven kan enten skrives i gruppe eller individuelt. Det kan også være muligheter for tverrprofesjonelle bacheloroppgaver.

Forutsetninger for og muligheter ved valgfrie fordypningsområder

Modellen med valgfrie fordypningsområder bygger på og forutsetter et felles studieforløp med avsluttende bacheloroppgave 30 stp i 6.semester, og hvor det kan knyttes en praksisperiode til denne. Modellen vil kunne imøtekomme behovene og retningen som anføres gjennom sentrale styringsdokumenter for UH sektoren generelt og for kompetanseutvikling innen det sosialfaglige feltet spesielt. Fordelen ved modellen er at studentene systematisk får erfaring i fagutviklingsarbeid basert på de til enhver tid gjeldende behov i praksisfeltet. Modellen gir innen felles ramme gode muligheter for lokale tilpasninger og samarbeid både innen og mellom de ulike profesjonsutdanningene, hvor samarbeidet med fagfeltet er felles utgangspunkt. Videre bygger definering av substanskurs på en felles minimumskompetanse innen substanskursets fagområde.

Kort sammenfatning.

Det skisseres en modell med faglig fordypning med felles valgfrie parallelle substanskurs hvor studentene kan velge kurs på tvers av utdanning og studiested, og felles bacheloroppgave i 6 semester. Modellen forutsetter et felles studieforløp i de tre utdanningene slik at undervisningen i 1-5 semester ivaretar den profesjonsspesifikke undervisningen. Behovet for å knytte bacheloroppgaven tettere opp mot fagutvikling i praksisfeltet må vektlegges i utforming av læringsutbyttebeskrivelsene og organisering av studiene.

4 Pedagogiske muligheter og utfordringer ved samarbeid om undervisning

Når man skal utvikle og tilby fellesemner/fellesundervisning ved forskjellige institusjoner, kan utfordringen blant annet være fordeling av studiepoengproduksjon og store nok lokaler som kan romme alle studentene på samme campus. Det er også store geografiske avstander mellom institusjonene i dette prosjektet.

Med hensyn til gjennomføring av fellesundervisning, foreslår prosjektgruppen bruk av IKT som alternativ til undervisning i klasserom. Dette vil imidlertid kreve at lærestedene har økt fokus på strategi og planarbeid for å tilpasse IKT baserte løsninger. Rapporten Digital tilstand i høyere utdanning peker i kap. 7 (Ørnes et.al. 2011) på en rekke områder som må ivaretas når det gjelder implementering og bruk av digitale verktøy og medier i høyere utdanning. I denne

delen peker vi på noen av de mulighetene og utfordringene som finnes i bruk av IKT løsninger. Vi ser på to utviklingsområder; samarbeid rundt undervisningsopplegg og etablering av en kunnskapsbase for deling av læringsressurser.

Når det gjelder økonomiske konsekvenser av gjennomføring av fellesemner, har ikke prosjektgruppen beskjeftiget seg med dette, men lagt til grunn at produksjon av studiepoeng skjer ved den institusjonen som studentene opprinnelig er tatt opp ved.

Undervisningsopplegg

Gjennomføring av undervisning ved de ulike institusjonene kan foregå på ulike måter. Undervisningen kan foregå synkront ved de ulike institusjonene ved hjelp av IKT. Dette kan være videooverføringer, podcast opptak av forelesninger og IKT-baserte samarbeidsplattformer for studentene, men også for ansatte.

Fleksible og digitale undervisningsløsninger er noe studentene etterspør. Bruk av digitale læringsmidler gjør at samarbeidet med arbeidslivet blir enklere (Ørnes, Wilhelmsen, Breivik, Solstad, & Abelsen, 2011). Økt bruk av digitale undervisningsløsninger er en målsetning for utdanningsinstitusjonene.

Det er også mulig å se for seg en IKT-base hvor lærere kan laste ned forslag til emnebeskrivelser og læringsutbytter, undervisningsmateriell samt legge inn gode erfaringer og eksempler på nyttige studentoppgaver. Ved hjelp av en slik base, vil ikke studiestedene være avhengig av å undervise i de samme temaene samtidig.

Dersom man skal utvikle felles emner som skal kunne undervises i på tvers av ulike utdanninger og institusjoner, må man skille mellom undervisning som skjer i sann tid/synkront og undervisning som skjer fleksibelt, dvs. asynkront.

Undervisning i sanntid

I denne sammenhengen er det en viktig faktor hvor studentene befinner seg ved de ulike utdanningene/-institusjonene.

Når det gjelder undervisning som skal skje i sann tid mellom to eller flere utdanninger som finnes på samme lokasjon, vil man kunne samle studentene i et stort auditorium/inkl. grupperom og gjennomføre undervisning, slik man allerede gjør dette i dag. En utfordring vil imidlertid være å innpasse felles undervisning slik at det passer med ulike utdanningsforløp. Substanskurs i 6 semester vil derimot være lettere å få til på samme tidspunkt.

Alternativt kan studenter befinne seg samtidig på forskjellige institusjoner, evt. ved samme institusjon, men i forskjellige lokaler. Når det gjelder undervisning som skal foregå på to eller flere ulike lokasjoner samtidig, må man nødvendigvis bruke en eller annen form for IKT-løsning og samhandlingsplattform.

Det å kunne delta på felles forelesninger/workshops eller oppsummering av gruppeprosesser kan skje via videokonferanser, slik man har gjort over lang tid i forhold til fjernundervisning og desentralisert undervisning i distrikter. Skal man imidlertid gjennomføre gruppesamarbeid på tvers, «samskaping», mellom studenter som befinner seg på forskjellige steder, men skal delta i samme gruppe må man bruke samarbeidsplattformer med bilde/video og dokumentdeling som f.eks. lync, Skype, Nefsis, sharepoint, project place etc.

Videre kan det også tenkes undervisning hvor studentene er koblet opp via PC, nettbrett eller smarttelefon og ikke er avhengig av å befinne seg på samme sted. Hvilken løsning som kan velges vil til en viss grad være avhengig av hvilken type undervisning (forelesning, gruppe, ferdighetstrening) og hvilket tema det dreier seg om.

Undervisning i fleksibel/ulik tid

Det er også en mulighet å organisere undervisningen slik at den foregår asynkront. I slike tilfeller er man også avhengig av ulike IKT-løsninger for å gjennomføre undervisningen. Det finnes en rekke e-læringskonsepter/systemer som kan benyttes ved asynkron undervisning.

Imidlertid vil man være avhengig av at studiestedene og studentene som er involvert i slik undervisning har tilgang til kompatible og brukervennlige systemer. Når det gjelder undervisning innenfor et emne, som skal skje på tvers i fleksibel tid mellom ulike utdanninger og institusjoner, er man avhengig å kunne lagre undervisningsmateriale (forelesninger, oppgaver, videosnutter mv.) og studentproduksjoner i en læringsplattform. Da er man i stor grad avhengig av at man benytter samme læringsplattform som for eksempel Fronter, It's learning etc. I hvert fall må disse være kompatible med mulighet for samhandling og

overføring av informasjon på en enkel måte. Her kan det synes som man har betydelige utfordringer pr. d.d.

Bruk av slike systemer krever også en vesentlig kompetanseheving i bruk av IKT hos fagpersonalet sammenliknet med dagens situasjon.

Felles kunnskapsbase

For å styrke mulighetene for undervisning innenfor ulike emner i fleksibel tid, vil det kunne være hensiktsmessig å bygge opp en felles kunnskapsbase innrettet mot disse emnene evt. mot sosialfagene generelt. En slik felles kunnskapsbase må legges opp slik at de enkelte utdanninger/fagpersoner ved utdanningene både skal kunne bidra med og hente ut kunnskap med ulik utforming, og således bidra til å samle kunnskap over tid samt avhjelpe behovet for å hente fram kunnskap i ulike situasjoner.

Det er viktig at en kunnskapsbase har et enkelt brukergrensesnitt for opplasting, lagring, søk og nedlastning av kunnskapsmateriale. Videre må det lages tekniske løsninger for datasikkerhet, back-up og reinstallasjon. Det er ulike oppfatninger av hva som ligger i begrepet «kunnskapsbase», men det finnes allerede eksempler på kunnskapsbaser, både i Norge og utenlands. Disse gir et utgangspunkt for å diskutere hva slags kunnskapsbase det er aktuelt å utforme og hvordan den skal konstrueres. Pr. d.d. har man likevel ikke, så vidt vi kjenner til, noen slik base som er innrettet for sosialfagene, slik man har innenfor mange andre fagfelt, som f.eks. helsefagene.

Vi tror at oppbygging av en slik felles base vil kunne styrke de sosialfaglige utdanningene og bidra til større grad av felles tenkning og forståelse samt at det vil kunne være en ressurs for gjennomføring av felles emner og utdanning på tvers både i sann tid og fleksibel/asynkron tid.

Prosjektgruppen ser for seg at en slik kunnskapsbase må være noe mer enn et digitalt bibliotek og kan inneholde blant annet:

- Pedagogiske opplegg for læringsprosesser
- Evalueringer av pedagogiske opplegg for læringsprosesser
- Forelesninger
- Videoer av presentasjoner/forelesninger
- Oppgavetekster inkl. eksamensoppgaver

Ved realisering av en sosialfaglig kunnskapsbase kan det være aktuelt å etablere et bredt samarbeid med deltakelse fra yrkesfelt, utdanninger, brukerorganisasjoner, forlag og nyhetsmedier. Man kan se for seg at en slik kunnskapsbase kan bli en arena/cluster for samskaping og innovasjon i det sosialfaglige felt.

Kort sammenfatning

Prosjektgruppen ser for seg at gjennomføring av undervisning i fellesemner på tvers av ulike utdanninger og institusjoner er avhengig av satsing og utvikling av IKT-systemer som er i stand til å takle nye samarbeids/samhandlingsutfordringer. Det må også satses på kompetanseheving hos personalet slik at de ansatte mestrer å håndtere og nyttiggjøre seg slike systemer. Prosjektgruppen ser for seg at det kan være aktuelt å gjennomføre et pilotprosjekt for å avklare hvordan systemene inklusiv en kunnskapsbase kan se ut.

5 Oppsummering/konklusjon

Det pågår en redigering av rammeplan i BSV utdanningene. Endring i praksisinnholdet, kompetansekrav og en ny struktur i utdanningene er noe det arbeides med. Dette innebærer en del usikkerhet om hvordan fremtiden blir. Et nært samarbeid med praksisfeltet, for å kunne ivareta tjenestemottakernes og tjenesteyternes behov, er viktig i utarbeidelsen av studieplaner.

I dette prosjektet foreslår prosjektgruppen innføring av felles læringsutbytter innen områdene arbeidsinkludering, barnevern og folkehelse samt muligheter for studentene til å velge fordypning/substanskurs i temaer som de ulike høgskolene og universitetene har kompetanse på.

Læringsutbyttene kan tas inn på det stadiet i utdanningsforløpene som den enkelte utdanning finner mest hensiktsmessig i forhold til utdanningsløpets progresjon. Læringsutbyttene kan også knyttes til en felles historisk og teoretisk overbygning av sosialfaglig arbeid tidlig i utdanningsforløpene, for at studentene skal forstå sammenhengen mellom de ulike profesjonene.

Innenfor den strukturen vi har ved utdanningene i dag, er tredjeåret den enkleste løsningen for å tilrettelegge for fellesemner. I modellen foreslåes et felles sistesemester med en

bacheloroppgave relatert til praksis samt valgfrie substanssemner. Prosjektgruppen har lagt vekt på at den foreslåtte modellen skal muliggjøre at studentenes bacheloroppgaver er mer forankret i praksisfeltet. Dessuten kan en slik modell bidra til å styrke samarbeidet med studentene om FOU-arbeid samt bidra til mer praksisrettet forskning og utvikling i utdanningene.

BSV utdanningene er forskjellig strukturert og organisert. Dette skyldes kompetanse og interesse i personalgruppene og ulike forhold lokalt i praksisfeltet og nærmiljøet. Eksempel her kan være et studie med 240 barnevern- og sosionomstudenter i Trondheim vs 40 barnevern og sosionomstudenter i Alta. Det er også ulike faglige tradisjoner og ulike kulturer ved de ulike studiestedene og utdanningene. Retningslinjer for mer samordning av BSV-utdanningene vil kunne bidra til utvikling og større likhet mellom utdanningene, men man må også ha i mente at det er forskjellig utgangspunkt for endring av utdanningene.

Prosjektgruppen har tross disse ulikheter funnet fram til noen alternativer for å skape større felles sosialfaglig kunnskap om de utvalgte temaområdene og skissert en modell for hvordan disse kan iverksettes.

Prosjektgruppen mener mer omfattende bruk av IKT er helt nødvendig og kan muliggjøre at studietilbud og fellesundervisning kan tilbys på tvers av institusjonene. Dagens IKT-løsninger er med på å gjøre samarbeid mellom institusjonene vanskelig ved at de ikke har en felles elektronisk læringsplattform. Prosjektgruppen foreslår at det iverksettes et pilotprosjekt for å utrede og utprøve hvordan slike løsninger kan implementeres.

Videre foreslår prosjektgruppen at det opprettes en felles sosialfaglig kunnskapsbase som kan bidra til større grad av felles kunnskap og tenkning samt til mer samskapning og innovasjon innenfor det sosialfaglige feltet.

Etablering av en felles samhandlingsplattform og felles kunnskapsbase for BSV-utdanningene, kan være prosjekter som kan bidra til mer samarbeid mellom utdanningene. Det kan også bidra til utvidet samarbeid med andre aktører innenfor sosialfaglig kunnskapsproduksjon.

Prosjektgruppen har ikke tatt stilling til økonomiske konsekvenser av større grad av samarbeid om undervisning på tvers med produksjon av studiepoeng. Prosjektet har forutsatt at studiepoengproduksjonen blir lagt til de institusjoner studentene er tatt opp ved.

Prosjektgruppen har hatt positive erfaringer med å jobbe sammen på tvers av ulike utdanninger og institusjoner i arbeidet med å skape en felles forståelse og et forslag til en universell modell som kan brukes på alle BSV utdanninger.

Hvis det skal være mulig for studentene å velge fellesemner på tvers av utdanningene ut over det som er foreslått i dette prosjektet, må det åpnes for større grad av individuelle studieforløp for studentene.

Innpasning i utdanningene og utprøving

Dersom man velger å iverksette gjennomføring av modellen som vi har skissert med felles læringsutbytter tidlig i utdanningene og substanskurs i forbindelse med bacheloroppgaven, anbefaler prosjektgruppen at det organiseres som et eget prosjekt med egen finansiering samt at det gjennomføres en systematisk evaluering.

Referanser

Barnevernpanelets rapport (2011) Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet

Folkehelseloven. (2011). *Lov om folkehelsearbeid (folkehelseloven)*,. Retrieved from <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2011-06-24-29>.

Fløtten, T. (2009). *Barnefattigdom*. Oslo: Gyldendal Akademisk.

Frøyland, K. & Spjelkavik, Ø. (red.) (2014): *Inkluderingskompetanse. Ordinært arbeid som mål og middel*. Oslo: Gyldendal Akademisk.

Gundersen, Erik Christian (2014) Sosialfaglig kompetanse. En analyse av arbeidsrapporter fra BSV-utdanningene. Oslo: HiOA *Småskrift 2014/2*

HiST, UiA og HiNT (2014) «Søknad på større Sak-prosjekt» datert 05.02.14

Hougaard, Peter Forde (2014) Studieprogrammene. En beskrivelse og analyse av fagplaner og pensum mv. ved BSV-utdanningene. Oslo: HiOA *Småskrift 2014/3*

Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev 20.05.14. 13/59-66

Messel, Jan (2014) Utdanninger og kompetansebehov. En analyse av BSV-utdanningenes historie siden 1970. Oslo: HiOA *Småskrift 2014/4*

Midtbøen, A. H. & Rogstad, J. (2012): *Diskriminerings omfang og årsaker. Etniske minoriteters tilgang til norsk arbeidsliv*. Institutt for samfunnsforskning, rapport 2012:1.

Meld til St 13 (2011-12) *Utdanning for velferd. Samspill i praksis*.

Meld. St 34 (2012-2013) *Folkehelsemeldingen – God helse – felles ansvar*

Meld. til St. nr 7. (2014). *Langtidsplan for forskning og høyere utdanning 2015-2024*. Oslo: Kunnskapsdepartementet.

NOU 2009:8 *Kompetanseutvikling i barnevernet – kvalifisering til arbeid i barnevernet gjennom praksisnær og forskningsbasert utdanning* (Befringutvalget).

Organization, W. H. (2010) *Adelaide statement on health in all policies: Moving towards a shared governance for health and well-being*.

Ose, S. O., Mandal, R. og Mordal S. (2014): *Utfordringer med ungdomssatsingen i Sør-Trøndelag*. Trondheim: SINTEF.

Prop. 90L 2010 2011 *Lov om folkehelsearbeid*

PSU, HiST (2015) Studieplan. Bachelor i sosialt arbeid.

Riksrevisjonen. (2013-2014). *Riksrevisjonens undersøkning av barnefattigdom*. Retrieved <https://http://www.riksrevisjonen.no/rapporter/Documents/20132014/Barnefattigdom.pdf>.

Spjelkavik, Ø., & Frøyland, K. (2014). *Inkluderingskompetanse : ordinært arbeid som mål og middel*. Oslo: Gyldendal akademisk.

Tellnes, G., & Claussen, B. (2014). *Folketrygdens framtid : hvor går NAV?* Oslo: Cappelen Damm akademisk.

Terum, L. & Nesje, K. (2014) *Praksisrelevans og kompetansebehov*. Oslo: HiOA *Småskrift* 2014/5

UHR -sosialfagprosjektet (2014) Rapport fra dialogforum – en diskusjonsarena for representanter for utdanningene til barnevern, sosialt arbeid og vernepleie (BSV-utdanningene), NAV, Bufdir, helsedirektoratet og Fellesorganisasjon (FO).

Utdannings- og forskningsdepartementet. (2005). *RAMMEPLAN FOR*

Vernepleierutdanning Retrieved from

http://www.uhr.no/documents/rammeplan_for_vernepleierutdanning_05.pdf.

Ørnes, H., Wilhelmsen, J., Breivik, J., Solstad, K. J., & Abelsen, M. A. B. (2011). Digital tilstand i høyere utdanning 2011 - Norgesuniversitetets monitor.

<http://norgesuniversitetet.no/om/skrift/12011-digital-tilstand-i-hoyere-utdanning-2011>